

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ
КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ, ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ ФАРМАЦІЄЮ

**ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ
В РАМКАХ КОНЦЕПЦІЇ
«НАВЧАННЯ ПРОТЯГОМ ЖИТТЯ
(LIFE LONG LEARNING)»:
НАУКА, ОСВІТА, ПРАКТИКА**

**МАТЕРІАЛИ ІV НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ, ЯКА ПРИСВЯЧЕНА
ПАМ'ЯТІ ПРОФ. ТОЛОЧКО ВАЛЕНТИНА МИХАЙЛОВИЧА**

21 листопада 2025 року

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТРУДОВИХ ПРАВ ФАХІВЦІВ
ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ
УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ**

Коляда Т. А.

Кафедра менеджменту, маркетингу та забезпечення якості у фармації

Національний фармацевтичний університет

м. Харків, Україна

takolyada@ukr.net

Вступ. Сучасний етап розвитку фармацевтичної галузі характеризується активним упровадженням цифрових технологій у всі сфери її функціонування – від виробництва лікарських засобів до організації управління персоналом. Цифровізація сприяє підвищенню ефективності управлінських процесів, оптимізації документообігу, контролю якості та комунікації між учасниками трудових відносин. Водночас вона зумовлює появу нових правових викликів, пов'язаних із забезпеченням трудових прав фахівців галузі, зокрема щодо захисту персональних даних, правомірності використання електронних систем обліку праці, прозорості оцінювання результатів діяльності та збереження трудових гарантій у віддаленій або гібридній формі роботи.

У контексті інтеграції фармацевтичного сектору до європейського ринку праці особливого значення набуває гармонізація національного законодавства з нормами ЄС, що регулюють цифрове робоче середовище. Це потребує переосмислення підходів до організації трудових відносин, підвищення рівня правової культури керівників і працівників, а також впровадження ефективних механізмів контролю за дотриманням трудових прав у цифровому просторі.

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні та аналізі правових і організаційних аспектів забезпечення трудових прав фахівців фармацевтичної галузі в умовах цифровізації управлінських процесів, а також визначенні напрямів удосконалення правового регулювання трудових відносин у цій сфері.

Методи дослідження. У процесі дослідження застосовано сукупність загальнонаукових методів, а саме: діалектичний та формально-юридичний методи.

Результати дослідження. Цифровізація управлінських процесів у фармацевтичній галузі є однією з ключових тенденцій сучасного етапу розвитку системи охорони здоров'я та фармацевтичного бізнесу. Вона спрямована на підвищення ефективності управління, прозорості процедур, оптимізацію документообігу, контролю якості лікарських засобів та кадрових процесів. Водночас упровадження цифрових технологій безпосередньо впливає на сферу трудових прав працівників, зумовлюючи появу нових викликів і необхідність адаптації правового регулювання до нових умов праці.

Однією з ключових проблем є недостатня правова визначеність у питаннях використання електронних форм трудових відносин. Зокрема, у процесі цифровізації управлінських процесів роботодавці переходять на електронний документообіг, застосовують дистанційні форми зайнятості, цифрові системи контролю за роботою персоналу. Проте чинне законодавство України не завжди забезпечує належний рівень захисту прав працівників у таких умовах. Наприклад, не врегульовані питання щодо зберігання персональних даних фармацевтів у внутрішніх ІТ-системах аптечних мереж, визначення робочого часу при дистанційній роботі, гарантії від необґрунтованого контролю роботодавця за допомогою цифрових засобів.

Іншою проблемою є ризик порушення права на безпечні та здорові умови праці. У цифровому середовищі працівники часто стикаються з підвищеним психоемоційним навантаженням, необхідністю постійного використання комп'ютерної техніки, що призводить до професійного вигорання. Особливо це стосується фармацевтичних фахівців, діяльність яких передбачає високу концентрацію уваги, відповідальність і дотримання чітких стандартів якості.

Суттєвими залишаються і проблеми трудового контролю та оцінювання ефективності праці. У цифровому середовищі зростає роль автоматизованих систем управління персоналом, що можуть визначати показники результативності працівників. Водночас відсутність чітких критеріїв

оцінювання, прозорості алгоритмів та можливості оскарження автоматизованих рішень створює ризики порушення принципів справедливості та рівності у трудових відносинах.

Для розв'язання зазначених проблем доцільно реалізувати комплекс правових і управлінських заходів. Отже, слід удосконалити нормативно-правову базу щодо регулювання дистанційної праці, електронного документообігу та використання персональних даних працівників. Варто чітко визначити межі контролю роботодавця, порядок фіксації робочого часу, гарантії від незаконного моніторингу.

Також необхідно забезпечити розвиток цифрових компетентностей фахівців фармацевтичної галузі через систему підвищення кваліфікації, курси з цифрової грамотності та адаптації до нових технологічних рішень. Це сприятиме не лише збереженню трудових прав, а й підвищенню конкурентоспроможності працівників на ринку праці.

І нарешті доцільно запровадити механізми соціального партнерства у сфері цифровізації праці – участь профспілок у розробленні внутрішніх політик цифрової трансформації, оцінюванні впливу нових технологій на умови праці, встановленні стандартів етичного використання цифрових інструментів управління.

Важливим напрямом є також використання принципів «цифрової етики» у трудових правовідносинах. Йдеться про дотримання балансу між ефективністю управління і повагою до людської гідності, права на приватність, відпочинок та особистий простір працівника.

Висновки. Отже, забезпечення трудових прав фахівців фармацевтичної галузі в умовах цифровізації управлінських процесів можливе лише за умови комплексного підходу, який поєднує вдосконалення правового регулювання, розвиток людського потенціалу, упровадження соціального діалогу та формування культури цифрової етики.